Роль інформаційних технологій у юридичній практиці

Володимир Мирошниченко
здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня,
Дніпровський державний університет внутрішніх справ МВС України,
м. Дніпро, Україна, ORCID: https://orcid.org/0009-0004-0217-0940,
e-mail: vmyroshnychenko@gmail.com

Світлана Хамініч
докторка економічних наук, професорка, старша наукова співробітниця,
Дніпропетровський науково-дослідний інститут судових експертиз
Мін'юсту України; професорка кафедри соціально-економічних
дисциплін, Дніпровський державний університет внутрішніх справ
МВС України, м. Дніпро, Україна,
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2221-5550, e-mail: svetala1704@i.ua

Розглянуто значимість інформаційних технологій у юридичній практиці. Проаналізовано не тільки позитивний бік інформаційних технологій у юридичній практиці, а й проблеми та ризики. Доведено, що інформаційні технології мають доповнювати, а не замінювати людський розум і досвід у правовій сфері.

Ключові слова: *юридична практика; інформаційні технології; юрист; правова сфера.*

The Role of Information Technology in Legal Practice

Volodymyr Myroshnychenko, Svitlana Khaminich

The paper discusses the significance of information technology in legal practice. The authors analyze both positive aspects of information technology in legal practice and associated problems and risks. It has been demonstrated that information technology should complement, not replace, human intelligence and experience in the legal field.

Keywords: *legal practice; information technology; lawyer; legal field.*

Інформаційні технології швидко змінюють багато аспектів нашого життя, і юридична практика не є винятком. У глобалізованому світі роль інформаційних технологій у правовій сфері стає дедалі значимішою, що як позитивно, так і негативно впливає на правову систему загалом.

Одним із найпомітніших ефектів упровадження інформаційних технологій у юриспруденцію є автоматизація всіх процесів. Програмне забезпечення дає змогу прискорити процес опрацювання документів, аналізу значних масивів даних і пошуку прецедентів у юридичній практиці. Спе-

© В. Мирошниченко, С. Хамініч, 2024

ціальні системи допомагають юристам скоротити час на підготовку справ, завдяки чому підвищується продуктивність і зменшується ймовірність помилок. До того ж автоматизація сприяє зниженню витрат на юридичні послуги, роблячи їх для клієнтів доступнішими.

Інформаційні технології значно розширили доступ юристів до правової інформації. Раніше пошук судових рішень або правових норм міг розтягтися на дні або тижні, тоді як сьогодні фахівці витрачають на це лише кілька хвилин завдяки електронним базам даних та інтернет-ресурсам. Різні системи правових документів надають доступ до актуальної та повної правової інформації, що дає змогу юристам оперативно знаходити потрібні документи й оновлювати свої знання про нововведення в законодавстві.

Останніми роками, особливо в умовах пандемії, стали популярними дистанційні процеси. Відеоконференції та онлайн-платформи вже не потребують присутності всіх сторін у залі суду. Це значно економить час і ресурси учасників процесу, спрощує доступ до правосуддя для віддалених регіонів та робить юридичну систему більш гнучкою.

Штучний інтелект (далі — *ШІ*) стає важливим інструментом для аналізу правових документів. ШІ здатен аналізувати й обробляти значні обсяги даних, виявляти приховані зв'язки та допомагати юристам знаходити оптимальні рішення для складних справ. Наприклад, алгоритми завдань можуть передбачити результати судових процесів на основі аналізу попередніх справ. Це не лише покращує якість юридичного аналізу, а й підвищує ефективність усієї правової системи [1].

Незважаючи на очевидні переваги, упровадження інформаційних технологій у юридичну практику пов'язане з низкою проблем. Однією з головних загроз є кібербезпека. Правові документи містять конфіденційну інформацію, тож витік даних може призвести до серйозних наслідків. Хакерські атаки й порушення безпеки можуть завдати шкоди репутації як юридичних фірм, так і їхніх клієнтів.

Інформаційні технології здатні знизити значущість людського чинника в юриспруденції. Юридична професія традиційно потребує уважного та вдумливого підходу, і покладатися винятково на технології довольі ризиковано, особливо у випадках, коли потрібен індивідуальний підхід до справи [2].

Отже, роль інформаційних технологій у юридичній практиці складно переоцінити. Вони суттєво полегшують роботу юристів, роблять правову інформацію доступнішою та спрощують судові процеси. Натомість упровадження інформаційних технологій потребує уважного ставлення до питань безпеки й етики. У майбутньому ми можемо очікувати подальшого розвитку нових форм юридичної практики, проте важливо пам'ятати, що технології мають доповнювати, а не замінювати людський розум і досвід у правовій сфері.

Перелік джерел посилання

1. Мирошниченко В. В. Роль інформаційних технологій в управлінні соціально-економічними системами. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін* : зб. наук. пр. VI Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 26.10.2023). Полтава, 2023. С. 143—145.
2. Хамініч С. Ю., Мирошниченко В. В. Економіка знань в контексті інформаційного суспільства. *Трансформації особистості, суспільства та ринку праці: виклики майбутнього та вплив на освіту* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 20—22.09.2023). Харків, 2023. С. 350—351. URL: https://ekhnuir.karazin.ua/items/4308d747-baa5-4f84-9853-687aaabc62cc (дата звернення: 24.09.2024).